

JELENTÉS

COPA-COGECA Dohány Munkacsoport ülése

Ülés helyszíne: Copa-Cogeca székháza, 61 Rue de Treves, 1040, Brüsszel

Ülés időpontja: 2010.05.25., 14.30-18.00

Résztvevők: dohánytermelő országok (Spanyolország, Franciaország, Németország, Olaszország, Lengyelország, Görögország, Portugália, Magyarország) és a COPA-COGECA képviselői

Az ülés levezető elnöke: Mr. Oriano Gioglio

Az ülés az előzetesen kiadott napirendi pontok alapján zajlott.

1. Az ülés elfogadta a 2009. november 23-ai ülés jegyzőkönyvét (TAB(10)60:1) és az ülés tervezett napirendjét.

A levezető elnök elmondta, hogy a Bizottság részéről a dohányval kapcsolatos ügyekben felelős posztra megválasztották az új jelöltet, aki spanyol, így dohánytermesztő országból jött. Vele az ülés után fognak egy megbeszélést tartani, mivel sok a vitás kérdés.

A levezető elnök véleménye szerint el kell utasítani a Bizottság hozzáállását a dohányval kapcsolatos ügyekben, melyet 2003 óta tanúsít.

A dohánytermesztés legális tevékenység, ezért elvárható, hogy ennek megfelelően kezeljék. Minden megtett lépés ellenére (pl. környezetvédelem) vész helyzetben vagyunk.

Felvetette, hogy Olaszországban kellene egy Copa-Cogeca tanácskozást tartani július elején, melyre meg kell hívni a Bizottság részéről az új felelőst.

Lengyel részről elhangzott, hogy az idén Lengyelországban tartandó UNITAB közgyűlésre is meg fogják őt hívni.

Az olasz delegált üdvözölte a kezdeményezést, rövid időn belül meg kellene szervezni a tanácskozást, Olaszország tudja vállalni a szervezés költségeit. A spanyol delegációnak sem volt kifogása ellene, be kell mutatni a jelenlegi dohánytermesztés helyzetét.

2. A jelen lévő képviselők rövid tájékoztatást adtak országuk dohány termeléséről

Olaszország:

A 2009-es évben az össz dohánytermő terület Olaszországban 28.550 ha volt, a 2010-es évre 25.000 ha termelésével számolnak. Az általuk termesztett 4 fajtacsoport területe, így a várhatóan betakarított termés is alacsonyabb lesz. A virginia átlagos felvásárlási ára 1,8 €/kg volt 2009-ben, 2010-ben 2,0 €/kg várható. A burley ára 1,8 €/kg volt 2009-ben és 2,1 €/kg körül lesz 2010-ben.

Az olaszok által kidolgozott támogatási módszer a spanyolokén alapul, de ők még nem kaptak rá kielégítő választ. A beruházásokban 10% csökkenés következett be.

Az ültetési munkákat a csapadékos tavasz nehezítette.

Franciaország:

2009-ben a termőterület 6700 ha volt, az idén közel hasonló területen folytatják a termelést. A virginia átlagára 1,73 €/kg, a burley átlagára 1,8 €/kg volt 2009-ben.

A gyártókkal is tárgyalnak, 3,20-3,30 €/kg árat szeretnének elérni, azt remélik, hogy a szerződést a gyártókkal júniusban megkötik. Jelenleg is folyamatban vannak a tárgyalások a

környezetvédelmi intézkedésekhez kapcsolódó támogatásokról a 68. cikkely alapján. Az ágazat helyzete súlyos.

Németország:

A gyárakkal tárgyalnak, még konkrét árajánlatot nem kaptak. Burley termesztésük az idén gyakorlatilag nincs, melyet tavaly még 700 ha-on termesztettek. Reményeik szerint a következő év jobb lesz a burley termesztőknek. Az export és a sötét dohányok fele fordulnak. A kormányzattól nem számítanak támogatásra, a 68. cikkely alkalmazására náluk nincs mód.

Lengyelország:

2010-ben a várható össztermést 49.000 tonnára becsülik, ami 6.000 tonnával magasabb, mint a 2009-es termés. Az átlagos felvásárlási ár 1,9-2,0 €/kg a virginia és 1,7-1,8 €/ha a burley esetében.

2010-re 0,18 € áremelést várnak virginiából, 0,16 € emelést burleyből.

A 68. cikkely alapján dolgozták ki támogatási rendszerüket, de ennek benyújtási határidejéből kicsúsztak. 2010. februárjában új javaslatot nyújtottak be, de azt az EU elutasította, így a dohánytermelők 2010-ben nem kapnak támogatást. 2011-re ismét benyújtják kérelmüket támogatási rendszerük jóváhagyására.

A sok csapadék náluk is gondot okoz a szántóföldi munkák során.

Görögország:

Össz termőterületük kis mértékben nő 2010-ben, a basma dohány felvásárlási ára 4,3 €/kg, a katherinié 4,7 €/kg, virginiáé 2,2 €/kg.

Spanyolország:

A 2009-es év kedvező volt számukra mind mennyiség, mind minőség szempontjából. A termelőknek nincs alternatívájuk más növény termesztésére, a virginia esetében 2,4-2,5 €/ha árral, a burleynél 1,65-1,66 €/kg számolnak.

A 68. cikkely alapján kialakított rendszer szerint környezetvédelmi intézkedésekre 850€/ha támogatást kapnak virginia esetében, egyéb dohányoknál ez az összeg 750€/ha.

3 évre van forrásuk technológiai fejlesztések finanszírozására, mint gépek beszerzésére, szárítók modernizálására és van forrás diverzifikálásra is.

Portugália:

A termelés jelentősen csökkent, gyakorlatilag megszűnt a feldolgozó iparuk, támogatások nincsenek.

Magyarország:

A termőterület 2010-ben kis mértékben csökken, 74 termelő abbahagyta a dohánytermesztést. 2010-ben indult egy 4 éves szerkezetátalakítási program zöldség, gyümölcs és dohánytermelőknek, 3800 €/ha a támogatás, melynek feltétele a termőföld művelésben tartása és a foglalkoztatás fenntartása.

Az árak növekedtek 2009-ben és 2010-ben, de még mindig alacsonyak.

3. Előadás a vidékfejlesztési eszközökről a dohányszektorban

Az előadás bemutatta a CAP és a vidékfejlesztés jelenlegi eszközeit, a CAP Health Check-et és az átmeneti intézkedéseket a szerkezetváltással kapcsolatban, illetve az elérhető vidékfejlesztési eszközöket, mely a dohánytermelés szerkezetváltását támogatják.

4. Dokumentum megvitatása: „A dohányszektor hosszú távú életképessége az EU-ban”

A dokumentum már bemutatásra került az elmúlt tanácskozáson, melyen csak kisebb változások történtek.

5. Véleménycsere a CAP jövőjéről folyó vitához való hozzájárulásról.

A 2013 utáni CAP-ról most kezdődtek a megbeszélések. A Copa-Cogeca munkacsoportjainak adja a feladatot, így a dohány munkacsoportnak is, mivel ők a szakértők az egyes ágazatokat érintően, hogy elkészítsék javaslataikat. 3-4 fő célt kell meghatározni, tiszta elképzelésekre van szükség.

Az elnök elmondta, hogy erről már az előző ülésen is napirenden szerepelt, reméli, hogy a munkacsoport július elején le tudja adni saját javaslatait. A termelőknek biztosítani kell az élelmiszerbiztonságot, de ezért tisztes ellenszolgáltatást kell biztosítani a részükre. A teljes szétválasztás katasztrófához vezet, minden szektornak azonos lehetőségeket kell biztosítani.

A dohány helyzete speciális, néhány multinacionális vállalat ellenőrzi a világpiac 75%-át. Az EU úgy látja a verseny lehetőségét, ahogy az a dohányszektorban nem működik, a piac szabályozására lenne szükség.

A francia küldött szerint flexibilitást kell adni a szektornak, eltérő eszközökre van szükség a szektorban, mivel az nem tud alkalmazkodni általános eszközökhöz, emellett innovatívnak kell lenni.

Dohány Tanácsadó Bizottsági ülés

Ülés helyszíne: 130 Rue de la Loi, 1049, Brüsszel

Ülés időpontja: 2010.05.26., 9.30-13.00

Résztvevők: termelő országok, fermentálók, gyártók, COPA-COGECA, bizottság képviselői

Az ülés levezető elnöke: Mr. Teofilo Moreno Calle

Az ülésen minden tervezett pont megvitatásra került, azok sorrendje technikai okok miatt eltért a korábban kiadottaktól.

1. Az előző ülés jegyzőkönyvének jóváhagyása történt meg.
2. Mr. Haein-t a Dohány Tanácsadó Bizottság alelnöknek választották meg.
3. A termelő országok rövid ismertetése következett, mely megegyezett az előző napon elhangzott értékelésekkel.

Bulgária termesztéséről információk itt hangzottak el, az előző napi ülésen nem. Dohány Alapjuk megszűnt, így 2009-ben nem kaptak támogatást a termelők. 2010-ben csökkentették a termőterületüket. Kormányzati szándék van a támogatásra, de erről nincs még információjuk.

4. Tanulmány bemutatás: „Alternatív és fenntartható termesztés a dohánytermesztő területeken az EU-ban”

A tanulmány megvizsgálta a dohánytermesztő régiókban az alternatív gazdálkodás lehetőségeit farmméretek figyelembevételével. A megállapítása szerint különösen a kis

gazdaságoknak, amelyek a legnagyobb arányt képviselik a dohánytermelők közt nagyon korlátozott lehetőségeik vannak áttérni más növényre, tevékenységre, vagy egyáltalán nincs, ami hasonló jövedelemszintet biztosítana mint a dohány. Olyan kultúra termesztésére, mely a dohánytermesztést kiválthatná esetleg kis területeken van mód, de univerzálisan, az egész EU dohánytermesztését illetően nincs.

Reagálva a tanulmányra elhangzott, hogy hiába költenek tanulmányokra, ha annak eredményeit senki nem veszi figyelembe.

Olyan hozzászólás is lehangzott, hogy súlyos hibák vannak a tanulmányban. A Bizottság részéről a politikai kép hiányzik, az átállásra pénz kellene.

A Bizottság képviselője elmondta, hogy láthatóak az felvásárlási árak emelkedése a reform hatásaként, melyet előre jeleztek, de ezek mértéke még nem elegendő. Hasznos a tanulmány a Biztos váltás miatt is. Közvetlen támogatást nem lehet adni, de a 68. cikkely alapján a vidékfejlesztésben jelentős lépések történtek az elmúlt 12 hónapban. Sok minden változott, sok pénz rendelkezésre áll vidékfejlesztésre, de a kormányok még nem készültek fel ezek felhasználására. A dohánytermékek adójából való termelésfinanszírozás kérdését nehéznek, szinte lehetetlennek tartja, de most kell még felvetni a kérdéseket. A jelenlegi mezőgazdasági Biztos pozitívan áll a kisebb farmokhoz. A termelők, feldolgozók gyárok közötti megbeszélésre nagy hangsúlyt kell fektetni.

5. Információ a harmadik országokból származó termékek feldolgozásával kapcsolatban.

6. Származási szabályok: DG TAXAUD időszerű információi a GSP rendszer reformjáról

A bizottság véglegesíti a javaslatot, a tagállamok fognak róla szavazni, 2011. január 1-én lép hatályba. A származási bizonyítvány kiállítása is változik, de ez évekkel később hosszú átmeneti időszakokkal.

7. WHO Keretegyezmény a Dohány Szabályozásra: a kormányközi egyeztető testület a dohánytermékek meg nem engedett kereskedelméről folyó egyeztetés 4. szakaszának összefoglalása

A protokollt elfogadták, de a szöveg még nem végleges. Ez a WHO weboldalán megtalálható. Vannak lezárt kérdések pl. dohánytermékek nyomon követhetősége, és vannak nyitott témák: pl. dohánytermékek interneten történő árusítása. Abban az esetben, ha a 4. szakaszban nem sikerül ezeket a vitás kérdéseket megoldani, akkor lesz 5. szakasz 2 év múlva.

Lengyel részről egy felvetés hangzott el, hogy a nyomon követhetőségnek a palántától kezdve kellene megoldottnak lenni.

8. Dohánytermékek adalékanyagai

A dohány adalékok témája fontos kérdés, melyet a DG Sanco-nak szabályoznia kell. Figyelembe kell venni a nemzetközi és a tudományos eredményeket.

A függőség fő forrása a nikotin, a kérdés, hogy a többi összetevőn keresztül, hogyan lehet a függőséget csökkenteni. Lehetne + és – adalék anyaglista, de ezeket felállítani jelenleg lehetetlen, mivel nincs megegyezés a tudományos és egyéb csoportok között mi a toxikus ezek közül. Megfelelő validált módszerek sincsenek ezek ellenőrzésére. Az adalékok másik megközelítése szerint vannak olyan hozzáadott anyagok, melyek a termékeket vonzóvá teszik, ezeket lehet szabályozni. A DG Sanco ehhez tudományos segítséget kért, hogy meghatározzák mik azok az anyagok, amelyek ide tartoznak. Június végén ad előzetes választ

a felkért tudományos bizottság, amit vitára bocsájtanak, végleges válaszuk szeptember-októberben lesz kész.

A kanadai dohányszabályzással kapcsolatban kérdéseket állítottak össze Kanadának, pl. melyek a tudományos alapjai a szabályozásnak, milyen fajtákat érint stb. Részletes választ még nem kaptak.

A küldöttek részéről elhangzott, hogy ennek a döntésnek tudományos alapokon kell nyugodnia, nem érzelmeken.

A jelenlegi dohánydirektívát felül szeretnék vizsgálni, a cél 2012, elkezdték az egyeztetéseket az érintettekkel.

9. Alacsony égőképességű dohánytermékek („Tűzbiztos termékek”)

Közös EU szabvány kifejlesztésén dolgoznak. Október-novemberben lesz kész várhatóan a tervezet.

10. EU szociális partnereinek vitája a dolgozók védelmében

CAP reform menetrendje: 2010 április-június: hivatalos vita, 2010. július: konferencia a viták szintéziséről, 2010. év vége: a Bizottság véleménye a 2013 utáni CAP-ról, 2011. közepe: törvényhozási javaslat, 2014. január 1.: életbe lép az új CAP.

Debrecen, 2010. május 31.

Varga Lajos